

**R E P U B L I K A
S L O V E N I J A
V I Š J E
D E L O V N O
I N S O C I A L N O
S O D I Š Č E**

VDSS sklep Pdp 539/2014

Sodišče: Višje delovno in socialno sodišče

Oddelek: Oddelek za individualne in kolektivne delovne spore

ECLI: ECLI:SI:VDSS:2014:PDP.539.2014

Evidenčna številka: VDS0012992

Datum odločbe: 20.08.2014

Senat: Biserka Kogej Dmitrovič (preds.), Valerija Nahtigal Čurman (poroč.), Metod Žužek

Področje: DELOVNO PRAVO

Institut: redna odpoved pogodbe o zaposlitvi - poslovni razlog - bistvena kršitev določb postopka - razlogi o odločilnih dejstvih

Zveza: ZDR-1 člen 89, 89/1, 89/1-1. ZPP člen 339, 339/2, 339/2-14.

Jedro

Delodajalec ne sme sočasno, ko delavcu redno odpove pogodbo o zaposlitvi zaradi zmanjšanih potreb po delu, zaposliti za določen ali nedoločen čas drugega delavca. Tožnik je navajal, da je tožena stranka sočasno, ko je tožnika odpustila, zaposlila na enakem ali primerljivem delovnem mestu delavca, ki je bil predhodno zaposlen pri toženi stranki za določen čas. Sodišče prve stopnje se ni opredelilo do pravočasnih in relevantnih navedb tožnika, zato je podana bistvena kršitev pravil postopka iz 14. točke 2. odstavka 339. člena ZPP, saj ima sodba pomanjkljivosti, zaradi katerih se ne more preizkusiti.

Izrek

Pritožbi se ugodi, izpodbijana sodba se razveljavi in se zadeva vrne sodišču prve stopnje v novo sojenje.

Pritožbeni stroški so nadaljnji stroški postopka.

Obrazložitev

Sodišče prve stopnje je z izpodbijano sodbo zavrnilo tožbeni zahtevek, da se ugotovi, da je redna odpoved pogodbe o zaposlitvi z dne 8. 10. 2013, ki jo je podala tožena stranka tožniku nezakonita in se razveljavi, ter da delovno razmerje tožnika ni prenehalo 25. 10. 2013, na podlagi nezakonite redne odpovedi pogodbe o zaposlitvi in še traja, z vsemi pravicami iz delovnega razmerja (I/1. točka izreka). V nadaljevanju je zavrnilo tudi zahtevek, da je tožena stranka dolžna tožnika pozvati nazaj na delo in mu za čas od 25. 10. 2013 priznati vse pravice iz delovnega razmerja vključno z obračunom in izplačilom plač, regresa za letni dopust in drugih denarnih prejemkov iz delovnega razmerja za čas od dneva nezakonitega prenehanja delovnega razmerja od

25. 10. 2013 dalje, z zakonskimi zamudnimi obrestmi od zapadlosti posameznega mesečnega zneska dalje do plačila ter obračuna in plačila prispevkov za zdravstveno, pokojninsko, invalidsko in ostalo zavarovanje, vse v roku 15 dni pod izvršbo (I/2. točka izreka). Zavrnilo je tudi zahtevek, da je tožena stranka dolžna tožnika prijaviti v zavarovanje za vpis v matično evidenco ZPIZ za čas od dneva nezakonitega prenehanja delovnega razmerja, torej od 25. 10. 2013 dalje, v roku 15 dni, pod izvršbo (I/3. točka izreka). Posledično je zavrnilo tudi zahtevek, da je tožena stranka dolžna tožniku povrniti vse pravdne stroške, v roku 15 dni, pod izvršbo, v primeru zamude z zakonskimi zamudnimi obrestmi od dneva poteka paricijskega roka dalje do plačila (I/4. točka izreka).

Tožnik vlaga pravočasno pritožbo zoper sodbo in jo izpodbija v celoti in sicer iz vseh pritožbenih razlogov po 338. členu ZPP, torej zaradi zmotne in nepopolne ugotovitve dejanskega stanja, zaradi bistvene kršitve določb pravnega postopka iz 1. odstavka 339. člena ZPP, saj je naslovno sodišče kršilo določbo 8. člena ZPP, 212. člena ZPP, 213. člena ZPP, 1. in 2. odstavka 214. člena ZPP in kršitev navedenih določb postopka nedvomno vpliva na pravilnost in zakonitost izpodbijane sodbe, zaradi bistvene kršitve določb postopka iz 8., 14. in 15. točke 2. odstavka 339. člena ZPP, zaradi zmotne uporabe materialnega prava in zaradi kršitev človekovih pravic iz 14., 22., 23. člena Ustave RS. Tožnik pritožbenemu sodišču predlaga, da pritožbi ugodi in izpodbijano sodbo spremeni tako, da tožbenemu zahtevku v celoti ugodi ali pa da izpodbijano sodbo razveljavi ter zadevo vrne sodišču prve stopnje v novo sojenje, toženi stranki pa naloži v plačilo vse pravdne stroške. Izpodbijana sodba nedvomno predstavlja presenečenje za tožnika, saj se naslovno sodišče sploh ni opredelilo do relevantnih navedb tožnika oziroma jih je povsem spregledalo, izpodbijana sodba pa je sprejeta v nasprotju z ustaljeno sodno prakso Vrhovnega sodišča RS, na katero je tožnik opozarjal ves čas predmetnega postopka. Gre za poseg v tožnikovo pravico do enakosti pred zakonom po določilih Ustave RS, za kršitev enakega varstva pravic ter kršitev pravice do sodnega varstva. Sodišče zgolj pavšalno omenja delavca A.A., ki je bil zaposlen na istem delovnem mestu predhodno za določen čas, nato pa za nedoločen čas. Tožena stranka je delavca - varilca A.A. zaposlila po pogodbi za določen čas od 5. 11. 2012 do 5. 11. 2013, nato pa ga ponovno zaposlila na delovnem mestu varilec za nedoločen čas. Tožena stranka bi morala nedvomno počakati, da se A.A. izteče delovno razmerje za določen čas, ne pa odpovedati delovnega razmerja tožniku. A.A. je zasedel delovno mesto varilca, torej isto delovno mesto, ki ga je opravljal tožnik in to komaj 11 dni potem, ko je tožniku prenehalo delovno razmerje pri toženi stranki. Sodišče se pri tem ni opredelilo do odločitve Vrhovnega sodišča RS v povsem primerljivem primeru v sodbi opr. št. VIII Ips 347/2006, pri čemer bi moralo sodišče v enakih primerih soditi enako. Prav tako se sodišče ne opredeli do sodbe Vrhovnega sodišča RS v zadevi VIII Ips 99/2011. Sodišče ni upoštevalo tega, da je tožena stranka na delovnem mestu varilec zaposlovala delavce kooperante, kot je to storila z B.B. in C.C.. Glede na zatrjevanja tožene stranke, da tožnik ni bil dovolj sposoben za delo varilca in ni imel potrebnih A-testov (kar sicer ne drži), bi moralo sodišče ugotoviti, da je tožena stranka v izpodbijani odpovedi prikrila drug odpovedni razlog, tj. razlog nesposobnosti. Direktor tožene stranke je potrdil navedbe tožnika, da je bil A.A. sprva zaposlen za določen čas, potem pa je bil zaposlen za nedoločen čas na istem delovnem mestu varilec, ki ga je opravljal tožnik. Tožena stranka ni dokazala, da je prenehala potreba po tožnikovem delu, temveč ravno nasprotno. Iz sporazuma z dne 25. 10. 2013, ki ga je podpisal D.D. že 3. 10. 2013, torej pet dni prej preden je tožena stranka tožniku podala odpoved pogodbe o zaposlitvi z dne 8. 10. 2013, je le-ta podal pisni predlog za razveljavitev pogodbe o zaposlitvi, kar pomeni, da je tožena stranka že tedaj vedela, da D.D. ne želi več delati pri toženi stranki, da ne bo več opravljal dela varilca. Sodišče presoja le obstoj in zakonitost odpovedi iz razloga, iz katerega je tožena stranka odpovedala pogodbo o zaposlitvi. Delodajalec je tisti, ki mora dokazati, da dejansko obstaja odpovedni razlog. Tožena stranka ni izkazala odstopanj v strukturi naročil. Sodišče bi moralo pri presoji revidiranega letnega poročila tožene stranke za leto 2012 ugotoviti, da ekonomski kazalniki tožene stranke ne kažejo nobenih poslabšanj. Tožena stranka je ves čas delo opravljala s kooperanti, vendar je v nasprotju s trditveno podlago tožene stranke zaključilo, da so ti vezani izključno na določene projekte.

Sodišče ne bi smelo verjeti direktorju tožene stranke, da so delavci kooperanti opravljali le projektna dela. V skladu z ustaljeno sodno prakso odpoved pogodbe o zaposlitvi delavcem, ob istočasnem zaposlovanju delavcev preko agencij za ista ali podobna dela nedvomno pomeni zlorabo. Napoteni delavci pri E. d.o.o. in F. d.o.o. trajno poleg pri toženi stranki zaposlenih delavcev opravljajo delo varilcev za ista dela, kot je to opravljal tožnik. Certifikate za ustrezno usposobljenost varilcev so ti pridobili pri toženi stranki po posebnem postopku. Tožena stranka najema delavce pri F. - G.G. na škodo redno zaposlenih delavcev varilcev po določbah 59. - 63. člena ZDR-1. Tožnik priglša pritožbene stroške postopka.

Tožena stranka podaja odgovor na pritožbo tožnika ter pritožbenemu sodišču predlaga, da pritožbo kot neutemeljeno zavrne in potrdi izpodbijano sodbo sodišča prve stopnje. Tožnik v zelo obširni pritožbi večkrat ponovi, katere kršitve naj bi sodišče storilo in zaključuje, da je sodba nepravilna, nezakonita in neustavna. Tožena stranka je izkazala, da je bil tožnik izbran za presežnega delavca pravilno in zakonito, saj ni bil usposobljen za najzahtevnejša varilska dela. A.A. ima pridobljeno nacionalno poklicno kvalifikacijo usposobljenosti za H. varilca in je za toženo stranko kadrovski potencial za najzahtevnejša varilska dela in ne nazadnje nadomestna zaposlitev za D.D.. D.D. je prenehala pogodba o zaposlitvi na podlagi sklenjenega sporazuma s toženo stranko. Odpoved tožniku je bila podana v drugi polovici leta 2013, tako da ni relevantno, da je bil poslovni rezultat v letu 2012 pozitiven.

Pritožba je utemeljena.

Pritožbeno sodišče je preizkusilo izpodbijano sodbo v mejah pritožbenih razlogov, pri čemer je v skladu z določbo 2. odstavka 350. člena Zakona o pravnem postopku (ZPP, Ur. l. RS, št. 26/99 s sprem.) po uradni dolžnosti pazilo na absolutne bistvene kršitve določb pravnega postopka iz 1., 2., 3., 6., 7., 11. točke, razen glede obstoja in pravilnosti pooblastila za postopek pred sodiščem prve stopnje, ter 12. in 14. točke 2. odstavka 339. člena ZPP in na pravilno uporabo materialnega prava. Pri navedenem preizkusu je ugotovilo, da je sodišče storilo zatrjevano bistveno kršitev pravil postopka in je tudi zmotno uporabilo materialno pravo, posledično navedenemu pa nepopolno ugotovilo dejansko stanje.

Zakon o delovnih razmerjih (Ur. l. RS, št. 21/2013 - ZDR-1) v 89. členu ureja razloge za redno odpoved iz poslovnega razloga in določa, da so razlogi za redno odpoved iz poslovnega razloga na strani delodajalca prenehanje potreb po opravljanju določenega dela pod pogoji iz pogodbe o zaposlitvi, zaradi ekonomskih, organizacijskih, tehnoloških, strukturnih ali podobnih razlogov na strani delodajalca (1. alineja 89. člena ZDR-1). Sodišče prve stopnje je zavrnilo tožbeni zahtevek za razveljavitev redne odpovedi pogodbe o zaposlitvi iz poslovnega razloga z dne 8. 10. 2013 in posledično reintegracijski in reparacijski tožbeni zahtevek. Sodišče je sicer v točki 5 obrazložitve napačno navedlo, da gre za izredno odpoved pogodbe o zaposlitvi, v nadaljevanju pa pravilno, da gre za odpoved iz poslovnega razloga, ki jo je presoјalo, pri čemer tudi med strankama ni bilo sporno, da je tožena stranka tožniku podala redno odpoved iz poslovnega razloga z dne 8. 10. 2013 (priloga A2). Tako je pritožbeno sodišče štelo, da gre za očitno pisno pomoto in presoјalo podano redno odpoved pogodbe o zaposlitvi iz poslovnega razloga.

Sodišče prve stopnje svojo odločitev utemelji s tem, da gre pri toženi stranki za spremembo v strukturi naročil, variranja njihovega obsega in s tem slabših ekonomskih kazalcev, zaradi česar je tožena stranka pričela z optimizacijo poslovanja glede na razmere na trgu in plan prodaje. Glede na analize obstoječih kadrovskih virov pa se je odločila za reorganizacijo in optimizacijo delovnega procesa v delovni enoti I.. Tožena stranka je sprejela sklep o zmanjšanju števila izvajalcev na delovnem mestu varilec in sicer za dva izvajalca. Sodišče pri tem kot nesporno ugotovi, da je tožnik opravljal delo varilca in imel opravljene A-teste, kot izhaja iz potrdil s strani tožene stranke, pri čemer pa se v spisu ne nahaja pogodba o zaposlitvi za tožnika,

vendar je bilo kot nesporno med strankama ugotovljeno, da gre za delo varilca. Pritožbeno sodišče se strinja s stališčem sodišča prve stopnje, da je poslovni razlog pri toženi stranki obstajal in pri tem ne dvomi v dokazno oceno izpovedbe direktorja tožene stranke, da so morali optimizirati število zaposlenih, da se morajo prilagajati razmeram na trgu, če želijo obdržati kupce, ter da so stroške poslovanja zmanjševali na vseh sektorjih in niso nadomeščali delavcev, ki so šli v pokoj. Ob navedenem sodišče tudi ne dvomi v to, da delo varilci opravljajo na 50 do 60 tonskih kotlih in da je jeklo na različnih delih različno, posledično navedenemu pa so potrebne izkušnje pri delu.

Ob tem pa je utemeljena pritožbena navedba tožnika, da mora sodišče v primerljivih zadevah upoštevati sodno prakso Vrhovnega sodišča RS, pri čemer je tožnik ves čas postopka navajal, da je tožena stranka sočasno, ko je tožnika odpustila, zaposlila na enakem ali primerljivem delovnem mestu delavca A.A., ki je bil predhodno zaposlen pri toženi stranki za določen čas in ga je tožena stranka zaposlila za nedoločen čas praktično istočasno, komaj enajst dni potem, ko je tožniku prenehalo delovno razmerje pri toženi stranki na enakem delovnem mestu. Pritožbeno sodišče ugotavlja, da se sodišče prve stopnje sploh ni opredelilo do pravočasnih in relevantnih navedb tožnika, tako da je sodišče v tem delu storilo bistveno kršitev pravil postopka iz 14. točke 2. odstavka 339. člena ZPP, saj ima sodba pomanjkljivosti, zaradi katerih se ne more preizkusiti. Sodišče prve stopnje bo moralo v ponovljenem postopku ugotavljati, ali je tožena stranka v času, ko je tožniku odpovedala delovno razmerje istočasno na identičnem ali primerljivem mestu zaposlila drugega delavca za nedoločen čas, pri čemer se pritožbeno sodišče sklicuje na sodno prakso Vrhovnega sodišča RS v zadevi VIII Ips 99/2011, iz katere izhaja, da delodajalec ne sme sočasno, ko delavcu odpove pogodbo o zaposlitvi zaradi zmanjšanih potreb po delu zaposliti za določen ali nedoločen čas drugega delavca. Sodišče je glede zaposlitve A.A. le navedlo, da se sodišče ne more spuščati v poslovne odločitve tožene stranke, zato je povsem na toženi stranki, da se odloči ali bo delo opravljala v kooperaciji ali s svojimi zaposlenimi in koga bo prerazporedila na takšno delo (kot npr. direktor tožene stranke navaja za delavca A.A. - 9. točka obrazložitve). Sodišče se do trditve tožnika, ki jih je podal pravočasno že v tožbi in na prvem naroku za glavno obravnavo (kjer je sodišče toženi stranki celo naložilo, da se opredeli do prejete pripravljalne vloge in tudi naložilo, da tožena stranka predloži pogodbo o zaposlitvi za A.A.), v nadaljevanju postopka ni opredeljevalo, ker je nepravilno štelo, da niso relevantne.

Zaradi navedenega je sodišče storilo bistveno kršitev pravil postopka iz 14. točke 2. odstavka 339. člena ZPP. Pritožbeno sodišče se sklicuje tudi na sodno prakso Vrhovnega sodišča RS v zadevi VIII Ips 347/2006, kjer je sodišče odločilo, da delodajalec ne more odpovedati pogodbe o zaposlitvi za nedoločen čas delavcu iz poslovnega razloga, če na istem delovnem mestu prav takrat zaposluje delavca za določen čas enega meseca in s tem delavcem sklepa nove pogodbe za določen čas (celo zaradi povečanega obsega dela). Če bi se dejansko zmanjšale potrebe po delu, delodajalec ne bi več sklepal novih pogodb za določen čas in bi obdržal v delovnem razmerju delavca, ki je na istem delovnem mestu zaposlen za nedoločen čas. Drugačno ravnanje predstavlja zlorabo instituta odpovedi iz poslovnega razloga.

Glede na navedeno bo moralo sodišče v ponovljenem postopku raziskati, ali je tožena stranka dejansko zaposlila A.A. na identičnem ali primerljivem delovnem mestu kot je bilo tožnika in to sočasno, ko je bila tožniku podana odpoved pogodbe o zaposlitvi oziroma mu je prenehalo delovno razmerje. Prav tako bo moralo sodišče raziskati, kdaj je D.D. prenehalo delovno razmerje pri toženi stranki in na katerem delovnem mestu in posledično ali bi to lahko vplivalo na podano odpoved pogodbe o zaposlitvi iz poslovnega razloga tožniku.

Zaradi navedenega je pritožbeno sodišče pritožbi tožnika ugodilo in izpodbijano sodbo razveljavilo ter zadevo vrnilo sodišču prve stopnje v novo sojenje, za kar je imelo pravno podlago v določilih 354. člena ZPP.

Pritožbeno sodišče je odločilo, da so pritožbeni stroški nadaljnji stroški postopka. Odločitev o pritožbenih stroških postopka temelji na določilih 165. člena ZPP.

Datum zadnje spremembe: 18.03.2015